

Ν. Λυγερός

Κοιτάζουμε τι λένε μερικοί ειδικοί των πετρελαίων που μιλάνε για αέριο και τελικά ποδοπατούν τις περιοχές μας και μιλάμε για στρατηγική με Θεμιστοκλή, μας βάζουν και στην άκρη τέλος πάντων αλλά χαίρομαι και χαίρομαι γιατί υπάρχει ένας συντονισμός, ωστόσο ο συντονισμός ήταν και αρχικά και με τη μουσική, εγώ περίμενα να ακούσω τουλάχιστον τη λέξη συντονισμό με τόσες ταλαντώσεις σεισμικά ούτως ή άλλως ήταν και ο Πιθαγόρας. Θα μιλήσω για την περιφέρεια με έναν ιδιαίτερο τρόπο λόγω βέβαια του νόμου του υπουργού και γιατί, αλλά με ποιον τρόπο. Συχνά αυτοί που είναι στην περιφέρεια νομίζουν ότι είναι ένας υπερδήμος, αυτοί που είναι στο δήμο νομίζουν ότι είναι ένας υπερπολίτης και είμαστε στο πλαίσιο της δημοκρατίας. Θυμάστε στη δημοκρατία είναι πάνω κάτω όταν πάτε στις διαδηλώσεις, λέτε σε όλους εγώ είμαι ο δήμαρχος, μη με χτυπάτε. Καταλαβαίνετε πόσο είναι δημοκρατικό. Ενώ άμα είστε ο διπλανός του δημάρχου λένε εκεί μπορείς να χτυπήσεις. Είναι το ίδιο λοιπόν και στο πολιτικό επίπεδο και με τους βουλευτές. Ποια είναι η ιδέα. Είναι ότι πολύ συχνά καταλαβαίνουμε τα πράγματα από κάτω προς τα πάνω. Άρα λέμε ας πούμε θα ασχοληθούμε με τους ανθρώπους, μετά θα είναι ο δήμος, μετά θα είναι η περιφέρεια, μετά θα είναι το κράτος, άκουσα ακόμα και το κεντρικό κράτος, συνήθως ακούω το σοβαρό κράτος δεν ακούω το κεντρικό και μετά έχουμε το άλλο, το ευρωπαϊκό και συνέχεια. Εδώ θα σας δείξω μια εικόνα, θα ξεκινήσουμε ανάποδα θα κάνουμε ένα zoom in και θα κοιτάζουμε πώς είναι τα πράγματα έξω. Σας το λέω αυτό γιατί πολύ συχνά όταν κοιτάζετε τηλεόραση και κοιτάζετε την μετεωρολογία έχετε την εντύπωση ότι ασχολούνται μόνο με την Ελλάδα. Ενώ όσοι ξέρουν λίγο από μαθηματικά, ξέρουν ότι με τις διαφορικές εξισώσεις, είναι και μερικές μάλιστα, πρέπει να ασχοληθούν με τα όρια, τα οποία τα έχουν φέρει από άλλες πληροφορίες και άλλες πληροφορίες μέχρι να έρθουν στην Ελλάδα και να μας πουν πώς πάει ο καιρός. Συνήθως βέβαια έχετε τους πολίτες που τους βρίζουν γιατί δεν τα έχουν βρει όλα μετά σου λέει εγώ το ξέρω, εδώ τόσα χρόνια είμαι εκεί, δεν είναι η μετεωρολογία που θα το αλλάξει. Έχουμε λοιπόν αυτό σε πολλούς τομείς. Τώρα όσον αφορά το brain draining το ξέρω ότι σας στενοχωρεί, εμένα με χαροποιεί σε επίπεδο Ανθρωπότητας. Γιατί άμα δεν πήγαιναν τόσοι Έλληνες στο εξωτερικό, σε ποια κατάσταση θα ήταν η Ανθρωπότητα. Ο Ελληνισμός παράγει έργο, δεν παράγει έργο μόνο τοπικά. Είναι καλό να έρχονται αλλά φαντάζομαι ότι τελικά θα πηγαينوέρχονται. Κι αυτό είναι ελληνικό, το βλέπετε από τα αγγεία μας, ξέρουμε τι σημαίνει να πηγαينوέρχονται. Άρα, εδώ σας δείχνω την εικόνα της Ευρώπης. Άρα είναι μερικοί Έλληνες που δεν ξέρουν ακόμη ότι είμαστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε κάποια φάση θα το μάθουν ακόμα και οι πιο νέοι αναρωτιούνται και λένε οι Ευρωπαίοι και εμείς ενώ έχουν γεννηθεί μετά το '81. Τουλάχιστον οι πιο παλιοί το ξέρουν. Λοιπόν για τους νέους αυτό που έχει σημασία είναι να δούμε ότι άμα κοιτάζουμε όλη την Μεσόγειο, ουσιαστικά τα μεγάλα νησιά είναι όλα ευρωπαϊκά. Θα μου πείτε και τι μας νοιάζει για τον τομέα αυτόν. Μας νοιάζει γιατί έχουν μια ιδιότητα που είναι τοπολογία, έχουν συνεκτικότητα, από το ένα περνάς στο άλλο. Κι όταν περνάς από το ένα στο άλλο δεν έχεις ανάγκη από άλλο. Τεχνικά το θέμα της ΑΟΖ όσον αφορά τις διασυνδέσεις θεωρούμε ότι είναι τοποθετημένες από πριν. Αλλά αυτό είναι τεχνικό. Αυτό είναι καθαρά οι νομικοί που τα λένε αυτά τα πράγματα. Οι νομικοί πάνω κάτω είναι αυτοί οι άνθρωποι που μας καθησυχάζουν όταν έχουμε προβλήματα κι όταν είμαστε στη φυλακή και η στρατηγική είναι πώς να μην μπεις φυλακή. Άρα αυτοί δεν μας καθησυχάζουν μας μιλάνε συνεχώς για κίνδυνο, ασφάλεια κλπ. Εδώ λοιπόν τι θέλω να σας πω. Έχετε αναρωτηθεί γιατί οι Ευρωπαίοι έχουν δώσει τόση μεγάλη σημασία σε αυτά τα νησιά; Ένα από αυτά τα νησιά βέβαια είναι και η Κρήτη. Αλλά όλα αυτά τα νησιά είναι απλώς επειδή είναι κάστρα, κάστρα

σε επίπεδο στρατηγικής, κάστρα θάλασσας. Να ξέρετε ότι το μοντέλο είναι τόσο καλό που ακόμα και για τα κλασικά κάστρα βάζουμε τάφρο και βάζουμε νερό γιατί ξέρουμε ότι είναι ένα εμπόδιο. Το εμπόδιο είναι ότι για να διαχειριστείς το νερό πρέπει να έχεις νοημοσύνη. Για να διαχειριστείς τη ξηρά πρέπει απλώς να έχεις δύο πόδια. Οτιδήποτε γίνεται στη θάλασσα είναι πιο δύσκολο. Άρα αυτό σημαίνει τεχνικά ότι όλες οι ΑΟΖ της Ευρώπης, προσέξτε δεν υπάρχει ευρωπαϊκή ΑΟΖ, το ακούμε μερικές φορές, είναι αν θέλετε μια λίγο παραβίαση του όρου, με την έννοια ότι άμα ενώσουμε όλες τις ΑΟΖ των κρατών-μελών τότε μπορούμε να μιλήσουμε για κάτι που θα λέγαμε ευρωπαϊκή ΑΟΖ. Αλλά αυτό που έχει σημασία ότι το μεγαλύτερο κομμάτι είναι ευρωπαϊκό και εντελώς τυχαία, έτσι όπως τα φτιάχνει ο Θεός, παλιά πιστεύαμε ότι ο Θεός είχε κάνει λάθος και τα έβαζε μόνο στο πράσινο. Μάλιστα είναι μερικοί που μας το εξήγησαν ότι είναι θέμα χρώματος. Τελικά λοιπόν έχει και στο μπλε. Άρα έχει ενδιαφέρον γιατί αυτοί που είναι στο πράσινο ποτέ δεν ασχολήθηκαν με το περιβάλλον ενώ εμείς ασχολούμαστε με την πράσινη ενέργεια ενώ είμαστε στο μπλε. Όχι το λέω γιατί σε κάποια φάση θα υπάρχει μια μεγάλη αλλαγή, αν κάποιος έρθει και μας το κάνει όλο αυτό πράσινο, μπορεί να μην ασχοληθεί πια καθόλου με όλα αυτά που εμείς ασχολούμαστε. Θα ήταν καλό λοιπόν να είμαστε ενημερωμένοι από πριν. Αυτό που έχει σημασία, το ίδιο και για τον πολιτισμό, πολιτισμός χωρίς άμυνα είναι νεκρός, άμυνα χωρίς πολιτισμό είναι κενός. Άρα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, χρειαζόμαστε και τα δύο και βέβαια χρειαζόμαστε πάντοτε την ενέργεια. Σας δίνω τώρα την Χάρτα όταν την φτιάξαμε για πρώτη φορά, βλέπετε ακόμα και την χρονολογία, όταν μιλούσαμε για την Χάρτα της ΑΟΖ ήταν για να καταλάβουν μερικοί πόσο σημαντικά είναι μερικά νησιά, τα οποία τα ονομάζαμε ακριτικά και θεωρούσαμε ότι είναι ακόμα και άγονες γραμμές. Εδώ επειδή είμαστε στην ANEK το πιάνετε αμέσως τι εννοώ με αυτό, γιατί μας εξηγούσαν ότι δεν είναι ανάγκη να πας εκεί πέρα γιατί δεν θα βγάλεις πολλά λεφτά. Τώρα ποιο είναι το πιο αστείο της υπόθεσης. Είναι ότι εκεί έβαλε τους υδρογονάνθρακες ο Θεός. Γιατί άμα κοιτάζετε βλέπετε εκεί πέρα που έχουμε τις Κυκλάδες, οι κυψέλες Νογοποιί είναι πάρα πολύ μικρές γιατί η μία ενοχλεί την άλλη κι όταν η μία ενοχλεί την άλλη, να ξέρετε ότι σε επίπεδο μαθηματικών όταν θα το μεταφέρετε γεωλογικά δεν θα βρείτε και σπουδαία πράγματα. Εκεί που είναι οι μεγάλες κυψέλες όπως βλέπετε είναι βέβαια, βλέπετε το σύμπλεγμα Καστελλορίζου στη γωνία άρα με τα τρία νησιά τα πιο μεγάλα, μετά βλέπετε την Ρόδο, Κάσο, Κάρπαθο και βλέπετε αυτό το μεγάλο κίτρινο, είναι βέβαια η Κρήτη. Αυτή είναι η εικόνα της Κρήτης για την ΑΟΖ. Άρα όσοι πιστεύουν ότι η Κρήτη είναι μεγάλη κάνουν λάθος, η ΑΟΖ της είναι πολύ πιο μεγάλη. Και όσοι ασχολούνται μόνο με την ξηρά της Κρήτης, κάνουν κι αυτοί ένα λάθος γιατί οι αντίπαλοί μας ασχολούνται με τη θάλασσα της Κρήτης. Άρα το ξέρουμε ότι έχουμε αρκετούς βουνίσσιους και στην Κρήτη που τρώνε μόνο ψαρονέφρι ως ψάρι αλλά υπάρχουν και οι άλλοι που πρέπει να τους ενημερώσουμε ότι έχουμε θάλασσα. Γιατί το λέω αυτό. Το βλέπετε το κομμάτι που δεν είναι κίτρινο, είναι η Γαύδος. Βλέπω μερικοί από σας ξαφνιαστήκαν. Λέτε τότε μεγάλωσε τόσο πολύ η Γαύδος. Να ξέρετε ότι η Γαύδος, όχι μόνο είναι ένα μεγάλο κομμάτι, θέλω να φανταστείτε ότι είναι ξένο κράτος. Άμα ήταν ξένο κράτος, λέω τυχαία ότι ας πούμε άμα ήταν Τουρκία και έβγαζε ΑΟΖ Γαύδος. Θα είχε αυτό το κομμάτι. Αναγκαστήκαμε να δεχθούμε λίγο πιέσεις για να πάμε να τους πούμε, ξέρεις είναι ελληνικό άρα μπορούμε να το κάνουμε. Το άλλο είναι ότι άμα δεν είχαμε αυτή την εικόνα, καταλαβαίνουμε ότι όταν μας έλεγε ο Υπουργός θα ήταν καλό να έχουμε και οικόπεδα πιο εδώ, είμαστε άνετα πιο εδώ και να ξέρετε ότι θα είμαστε πάλι, παρόλο που δεν το πιστεύετε, πάλι στην περιφέρεια της Κρήτης. Γιατί η περιφέρεια της Κρήτης όσον αφορά την ΑΟΖ δεν σταματάει εκεί που είναι η Κρήτη, πάει πιο πέρα. Και πάει πιο πέρα όπως το βλέπετε με μία διαγώνιο η οποία της επιτρέπει να έχει συνεκτικότητα με τη Κάρπαθο. Άμα θέλετε τα πιο σπουδαία νησιά, μπορείτε να βάλετε, άμα θέλετε για να έχετε μια συνεκτικότητα, είναι η Στρογγύλη, μετά είναι η Κάρπαθος και μετά πάει η Κρήτη. Δηλαδή δεν ασχολούμαστε ούτε με την Κάσο ούτε με τη Ρόδο. Επιπλέον εκεί πέρα έχουμε

τεράστια βάρη που δεν είναι πολύ ωφέλιμα στον τομέα των υδρογονανθράκων. Σας δίνω αυτή την εικόνα για να καταλάβετε ότι οτιδήποτε λέτε ότι είναι πολύ μικρό και δεν έχει μεγάλη ουσία, να ξέρετε ότι η ΑΟΖ μας μαθαίνει και είναι το Δίκαιο της θάλασσας ότι όσο πιο μακριά είσαι από τον άλλον, όσο πιο απομονωμένος είσαι, τόσο μεγαλύτερη ΑΟΖ έχεις. Είναι ακριβώς το αντίθετο. Σε πολλές περιφέρειες θα ήθελαν να μην βάλουν τους κατοίκους στα μικρά νησιά που είναι γύρω τους. Να τους πουν παιδιά ελάτε εδώ να μην έχουμε και προβλήματα τεχνικά, μέχρι να σας πηγαίνουμε τα καράβια κλπ. διάφορες παντόφλες και τελικά οι άνθρωποι αντιστέκονται και μετά τώρα έχουν ένα επιχείρημα να αντισταθούν γιατί αυτοί έχουν την ιδιότητα του κάτοικου, την ιδιότητα του ανθρώπου που έχει οικονομική δραστηριότητα και την ιδιότητα λοιπόν του ανθρώπου που παρέχει στην Ελλάδα ΑΟΖ. Άμα σας έβγαζα τα μικρά νησιά της Ελλάδος που είναι ακριτικά, θα βλέπετε ότι η ΑΟΖ μας θα μίκραινε σε τεράστιο βαθμό και βέβαια κανένας ούτε τα Ελληνικά Πετρέλαια δεν θα είχαν πολλά προβλήματα στα εξωτερικά γιατί θα ήταν όλα από την άλλη πλευρά. Άρα ας κοιτάξουμε τώρα αυτόν τον χάρτη εφόσον είσαστε προετοιμασμένοι. Αυτός ο χάρτης έχει βέβαια το μέλλον για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης, στην στρατηγική εμείς συνήθως ασχολούμαστε με το μέλλον που αργεί να γίνει παρόν αλλά όσοι ασχολούνται μόνο με το παρόν ανήκουν πολύ γρήγορα στο παρελθόν. Άρα ένας τρόπος να δείτε πώς πάει το θέμα και νομίζω το βλέπετε και σε αυτήν την περιοχή, είναι ότι ακόμα και αυτό το μέλλον είναι αρκετά συντηρητικό με τον προηγούμενο χάρτη. Ξέρουμε ότι έχουμε εκεί πέρα ενδιαφέρον, το ξέρουμε και Νότια του Καστελλορίζου, συχνά μπερδευόμαστε βέβαια με το Καστελλόριζο. Δεν εννοούμε ότι υπάρχει κάτι πάνω στο Καστελλόριζο και να μην λέμε Καστελλόριζο, να λέμε καλύτερα σύμπλεγμα Καστελλορίζου γιατί άμα δεν έχουμε όλα αυτά τα νησιά και ειδικά άμα δεν έχουμε την Ρω, δεν έχουμε ζώνη επαφής με την ΑΟΖ της Κύπρου, πράγμα το οποίο γεωπολιτικά είναι σημαντικό και υποστηρίζει πάνω κάτω αυτό που είπε και ο Υπουργός με την έννοια ότι δεν έχει σημασία να είμαστε μόνο χωρισμένοι και να νιώθουμε ότι είμαστε μαζί, αν μπορεί να υπάρχει ένα ενωτικό πλαίσιο μέσω της ΑΟΖ, τα πράγματα είναι καλύτερα. Άμα βάλετε την ΑΟΖ της Ελλάδας και της Κύπρου μαζί, ας πούμε την ΑΟΖ του Ελληνισμού, είναι η μεγαλύτερη ΑΟΖ στη Μεσόγειο. Και το καλό είναι ότι αυτή η μεγαλύτερη ΑΟΖ στη Μεσόγειο βρίσκεται ανατολικά. Οι μεγάλες ΑΟΖ που είναι δυτικά δεν έχουν τα οφέλη που περιμένουμε. Το άλλο πράγμα που θέλω να σας πω είναι το εξής. Στην ΑΟΖ ακόμα κι αν δεν είχαμε καθόλου πετρέλαιο θα είχε πάλι σημασία να έχουμε ΑΟΖ, βέβαια δεν θα κάναμε τέτοιο συνέδριο, θα κάναμε άλλο συνέδριο και θα μιλούσαμε ας πούμε για την αλιεία. Το σημαντικό είναι τα κυριαρχικά δικαιώματα. Η ΑΟΖ είναι κάτι που δεν ήταν παλιό, γεννήθηκε το '82, επί της ουσίας με το Νέο Δίκαιο της Θάλασσας, το υπογράφουν το '82 το κυρώσαμε το '95 και σιγά σιγά το αφήσαμε, ευτυχώς βέβαια είχαμε και τον πρώτο νόμο περί υδρογονανθράκων 2289, αλλά μετά περιμέναμε έως το 2011 να κάνουμε μία ενεργοποίηση πραγματική. Το 2012 όλοι οι πολιτικοί έμαθαν ότι η ΑΟΖ είναι σημαντική και μπήκε στο πρόγραμμα όλων των κομμάτων, πέντε κόμματα που δεν είχαν ακούσει ποτέ για την ΑΟΖ για τριάντα χρόνια ή τουλάχιστον δεν άκουγαν αυτούς που μιλούσαν για την ΑΟΖ, ξαφνικά έβαλαν την ΑΟΖ μέσα στο πρόγραμμά τους. Το θέμα είναι ότι οι ίδιοι όταν έβαλαν την ΑΟΖ μέσα στο πρόγραμμά τους δεν πίστευαν ότι έχουμε δυνατότητες. Στην πραγματικότητα όλα τα πράγματα άλλαξαν με την ανακάλυψη του κοιτάσματος Αφροδίτη. Άρα το λέω τώρα για τους ειδικούς, δυστυχώς δεν έχουμε την δυνατότητα να πείσουμε τους πολιτικούς γιατί οι πολιτικοί, εκτός από μερικές εξαιρέσεις, είναι πιο πολύ του Θωμά. Όχι μόνο πρέπει να δουν την τρύπα, πρέπει να βάλουν και το δάκτυλο μέσα γιατί άμα δεν βάλουν το δάκτυλο σου λέει μπορεί και να μην είναι. Γιατί έχουμε και άλλες χώρες που έχουν ειδικότητα να κάνουν τρύπες στο νερό. Εδώ αυτό που πρέπει να δούμε είναι το εξής, πρώτα απ' όλα όταν κάναμε αυτήν την μονομερή οριοθέτηση κανένας δεν είπε τίποτα. Δηλαδή ούτε η Αλβανία ούτε η Ιταλία, βέβαια έχουμε τη συμφωνία υφαλοκρηπίδας από το '77, δεν είπε τίποτα η Λιβύη, και έχει σημασία για ποιο λόγο, γιατί

όταν βγάλαμε τα πρώτα είκοσι θαλάσσια οικόπεδα είχαμε τα οικόπεδα τα οποία εγώ τα ονομάζω με την ιδιότητα του Παπαδόπουλου, του Τάσσου Παπαδόπουλου, είναι συνοριακά. Έχει μεγάλη σημασία να βγάζουμε συνοριακά οικόπεδα. Μπορεί για τον τομέα των υδρογονανθράκων να μην έχουν μεγάλη σημασία αλλά για μας στην γεωπολιτική έχουν μεγάλη σημασία γιατί του λες του άλλου “εγώ είμαι μέχρι εδώ, δεν είμαι όμως μέσα, μέχρι εδώ είμαι”. Άρα το ίδιο έκανε και η Κύπρος και αν θυμάστε καλά, για τα θαλάσσια οικόπεδα της Κύπρου που είναι πάνω κάτω απλά γιατί είναι σαν μία πολυκατοικία με τρεις ορόφους, τα πρώτα οικόπεδα που πιάσαμε ήταν τα συνοριακά. Γιατί ήταν ένας τρόπος να ενισχύσουμε την οριοθέτηση. Αλλά τι κάνουμε, προσέξτε γιατί για την Κύπρο υπάρχουν και κράτη που αμφισβητούν ότι υπάρχει, άρα φανταστείτε τώρα ότι ένα κράτος που δεν υπάρχει έκανε μια γεωστρατηγική που δεν υπάρχει. Δηλαδή, έκανε οριοθετήσεις, έκανε θέσπιση, κατάφερε να κάνει συμφωνίες, να βάλει παίκτες μέσα στην σκακιέρα του και μετά να έχεις ένα άλλο κράτος που να συνεχίζει να λέει ότι δεν υπάρχει αλλά νευριάζει με τους παίκτες που παίζουν στην ΑΟΖ του κράτους που δεν υπάρχει. Σημασία δεν είναι αν υπάρχουν εσείς ή αν αναγκάζετε τον άλλον να ασχοληθεί με εσάς ενώ σας λέει ότι δεν υπάρχουν. Αυτό είναι γαμάτο, εντάξει, να τα λέμε ξεκάθαρα. Άρα εμείς τώρα επειδή αυτό το έχουν κάνει ήδη οι Κύπριοι, πρέπει να κάνουμε κάτι που να είναι τουλάχιστον γαμηστερό. Ναι, γιατί όταν κάνετε το μοντέλο και κάνετε απλώς μια αντιγραφή πρέπει να κάνετε κάτι πιο πάνω. Γιατί το λέω αυτό, γιατί εμείς στην Ελλάδα δεν έχουμε κανέναν που να λέει η Ελλάδα δεν υπάρχει. Αλλά έχουμε ανθρώπους από άλλη κράτη που μας εξηγούν ότι τα νησιά μας δεν υπάρχουν ακριβώς. Δηλαδή υπάρχουν, αλλά όχι για ΑΟΖ ούτε για υφαλοκρηπίδα, άρα ουσιαστικά υπάρχουν μόνο κυριαρχικά, όχι κυριαρχικά δικαιώματα, μόνο με την έννοια της κυριαρχίας. Το άλλο λοιπόν που έχει τώρα σημασία είναι ότι έχεις μία σκακιέρα, δεν ασχολείσαι με τον άλλον, φτιάχνεις μία σκακιέρα ενεργειακή και βάζεις κομμάτια υψηλού επιπέδου και τοπικούς παίκτες, να μην νευριάσουν μετά, γιατί βέβαια και οι τοπικοί παίκτες είναι αυτοί που παίζουν με τους υψηλούς παίκτες γιατί ο άλλος σου λέει “άμα μπορούμε μαζί σας τα σεισμικά τα έχουμε;” λες “τα ‘χουμε” “ωραία, τότε να μείνουμε μαζί”. Όταν έχουμε λοιπόν υψηλούς παίκτες οι οποίοι, όπως το έλεγα και σε άλλη περιοχή της Κρήτης, δεν λέω τα ονόματα γιατί ξέρω ότι υπάρχει τέλος πάντων ξέρετε εσείς, στο εξωτερικό δηλαδή, τους έλεγα ότι ακόμα και αν ο άλλος σε αμφισβητεί αυτό που πρέπει να σκεφτείς είναι αν οι μεγάλοι παίκτες πάνε με αυτόν ή με σένα. Θα το θέσω αλλιώς, φανταστείτε λοιπόν ότι η Τουρκία δεν μας αμφισβητεί καθόλου ούτε τα νησιά ούτε υφαλοκρηπίδα ούτε τίποτα, τα δέχεται όλα, τα οριοθετεί όλα και Κύπρος υπάρχει και όλα αυτά, είμαστε εντάξει; Βέβαια ξέρετε ότι είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας αλλά τέλος πάντων, θα το σκεφτείτε, εμείς σκεφτόμαστε και τέτοια πράγματα. Και τώρα φανταστείτε ότι δεν έχουμε καθόλου υδρογονάνθρακες. Τι δεν σας άρεσε; Σας υπενθυμίζω ότι στη στρατηγική ο μόνος που δεν έχει προβλήματα είναι ο νεκρός. Άρα εμείς, ως Ελληνισμός, είμαστε παραγωγή προβλημάτων. Άρα παράγουμε προβλήματα, μετά τα γενικεύουμε, έτσι ασχολούμαστε με τα άλλα προβλήματα που είναι πιο μεγάλα, π.χ. ας πούμε αν έχουμε ένα πρόβλημα με έξι ή δώδεκα ναυτικά μίλια το κάνουμε διακόσια και ασχολούμαστε με το διακόσια, και λες μα γιατί ασχολούμαι με το διακόσια αφού δεν έχω φτάσει ούτε στο δώδεκα, γιατί το κάνουμε αλλιώς, αυτό λέγετε πλάγια σκέψη. Στην στρατηγική πάντοτε όταν σας δίνουν δύο επιλογές να πάρετε την τρίτη. Αυτό που κάνουμε λοιπόν εδώ στην Ελλάδα είναι ότι χρησιμοποιούμε μεγάλους παίκτες στην περιοχή μας οι οποίοι όμως δεν θα έρχονται έτσι τζάμπα γιατί άκουσα και μερικούς και πρέπει να είμαστε πιο προσεκτικοί σε αυτό, δεν πρέπει να βάζεις έναν γεωπολιτικό παίκτη που είναι μεγάλος αν δεν τον ενδιαφέρει. Πρέπει να έχει κοινό συμφέρον. Αμα δεν έχει κοινό συμφέρον δεν κάθεται, μπορεί να σου κάνει τη χάρη να καθίσει για δύο-τρεις μήνες αλλά όχι για εικοσιπέντε-τριάντα χρόνια, γιατί εδώ μετά έχει κόστος. Στην στρατηγική ασχολούμαστε πολύ με τα κοινά συμφέροντα ενώ στην πολιτική ασχολούμαστε πιο πολύ με το κόστος και γι’ αυτό θα μιλήσουμε για ρίσκο στην πολιτική,

ενώ στη στρατηγική θα μιλήσουμε για επένδυση. Ποια είναι η διαφορά. Η διαφορά είναι ότι πρέπει να αποδεχτείς ότι ο άλλος έχει κοινά συμφέροντα μαζί σου. Για να έχει κοινά συμφέροντα μαζί σου πρέπει να έχεις και εσύ συμφέρον. Όταν λέτε, ας πούμε για τη χώρα μας, ότι εγώ την αγαπάω επειδή μ' αρέσουν τα πολλά νησιά, ωραία, έχουμε 3.000 νησιά αλλά είναι 150 που είναι κατοικημένα, τι κάνουμε με τα άλλα; Μας αρέσει βέβαια όλη η Ελλάδα αλλά δεν πηγαίνουμε παντού, ακόμα κι όταν μας πηγαίνει η ANEK. Άρα λέω γιατί το κάνουμε αυτό, γιατί είναι μια αγάπη εξ αποστάσεως και βέβαια να ξέρετε ότι αυτοί που δεν πηγαίνουν παντού, είναι αυτοί που λένε δεν πρέπει να χάσουμε εδάφη και τους λες αντί να το λες μόνο αυτό, πήγαινε. Ένας τρόπος να πάμε σε μια περιοχή και όχι απλώς να την επισκεφτούμε, είναι να μείνουμε στη περιοχή. Λοιπόν να ξέρετε ότι ο τομέας των υδρογονανθράκων είναι από τα πιο σταθερά που έχουμε στην γεωστρατηγική γιατί για να πεις σε κάποιον κάτσε εκεί 35 με 40 χρόνια χωρίς να κουνηθείς ενώ βέβαια μην ανησυχείς εμείς θα έχουμε αλλάξει καμιά δεκαριά φορές κυβέρνηση. Γιατί ξέρετε το πρώτο ρίσκο που κοιτάζουμε σε αυτόν τον τομέα είναι ποια είναι η πολιτική σταθερότητα. Εμείς όπως ξέρετε είμαστε σε μια πολιτική αστάθεια, βέβαια ισορροπημένη, δηλαδή έχουμε εδώ και δεκαετίες που είμαστε σε μια αστάθεια, αλλά δεν μας πειράζει γιατί το ξέρουμε και μας επιτρέπει επιπλέον να μην έχουμε καμιά στρατηγική εθνική, έτσι ούτε οι εχθροί μας ξέρουν τι έχουμε κατά συνέπεια κανένας δεν μπορεί ούτε καν να μας προδώσει. Δηλαδή να πει τι; Έχει σημασία αυτό. Γιατί έχουμε να διαχειριστούμε και τους προδότες. Άρα ο Ελληνισμός να θυμάστε ότι είναι για τους καλούς, για τους κακούς και τους προδότες, δεν έχουμε θέμα, τους διαχειριζόμαστε και αυτούς. Όταν λοιπόν δεν έχετε καμιά στρατηγική εμφανή, δεν φαίνεται ξεκάθαρα ότι η ΑΟΖ είναι εργαλείο στρατηγικής. Έχουμε την τάση στην αρχή να θεωρούμε ότι είναι απλώς ένα εργαλείο οικονομίας, άρα είναι μεταξύ ειδικών, ΑΟΖ, Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη. Το γεγονός ότι βάλαμε το οικονομική, να ξέρετε είναι ένας πολύ όμορφος τρόπος να βάλουμε στρατηγική εκεί που δεν είχαμε. Εμείς στη στρατηγική το βλέπουμε αποκλειστική στρατηγική ζώνη, ενώ η κυριαρχία είναι απλώς αποκλειστική τακτική ζώνη. Όλοι ξέρουν πού είναι και δεν λένε τίποτα. Ενώ στη στρατηγική δεν ξέρεις πώς να το διαχειριστείς. Άρα μπορείς να παίζεις διάφορα παιχνίδια και να φέρεις παίκτες οι οποίοι έχουν κοινά συμφέροντα κι όταν βλέπουν ότι έχεις όραμα στη θάλασσα, αυτοί θυμούνται τον Θουκυδίδη ακόμα κι αν τον έχεις ξεχάσει εσύ. Και σου λέει αυτός που έχει κοινά συμφέροντα πάνω στη θάλασσα, θα παίζει και στη ξηρά. Πολύ συχνά σε θέματα τουρισμού λέτε πώς θα φέρουμε τους ξένους. Έχετε ποτέ σκεφτεί ότι θα τους φέρουμε και με την ΑΟΖ; Γιατί αυτός που θα εργάζεται εδώ και θα παράγει και θέσεις εργασίας και για τους ντόπιους, που θα μένει; Πάνω στη πλατφόρμα; Όχι, θα χρειαστεί υποδομές, θα χρειαστεί εταιρείες που θα το ενισχύσουν, θα χρειαστεί νέα λιμάνια, θα χρειαστεί ανάπτυξη. Όταν το λέγαμε προηγουμένως σχεδόν για πλάκα ότι έχουν πάρει στην Κύπρο ήδη άδειες για 52 πύργους, οι άδειες έχουν δοθεί ήδη. Γιατί υπάρχουν και άλλες που δεν έχουν δοθεί ακόμα και υπάρχει αίτηση. Δεν θα πω για το δύο πύργους εδώ, το τοπικό το κρατάμε μεταξύ μας. Λέω απλώς ότι άμα το σκεφτείτε με αυτόν τον τρόπο, είναι ένας τρόπος να θωρακίσουμε την ΑΟΖ η οποία θωρακίζει την Ελλάδα. Προσέξτε γιατί παλιά ασχολούμασταν μόνο με τα σύνορα ξηράς. Τα όρια θάλασσας δεν είχαμε ιδέα πώς θα τα διαχειριστούμε και κανένας δεν είχε σκεφτεί ότι θα μπορούσαμε να πάμε ως τα διακόσια ναυτικά μίλια. Σας υπενθυμίζω απλώς ότι το Καστελλόριζο στο τριπλό σημείο επαφής είναι στα 259 χιλιόμετρα. Απίστευτες αποστάσεις, απίστευτες διαστάσεις, η ΑΟΖ της Ελλάδος είναι μισό εκατομμύριο τετραγωνικά χιλιόμετρα. Άρα, άμα κοιτάξετε την Ελλάδα όπως είναι με την ΑΟΖ, έχει πάνω κάτω το μέγεθος της Γαλλίας. Όταν είσαι Έλληνας και δεν ξέρεις από ΑΟΖ, την κοιτάς με τα 131 και όταν είσαι Γάλλος και ξέρεις, λες παιδιά πεντακόσια. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί έχει μεγάλη σημασία να σκεφτούμε πολύ πιο μακριά. Και το λέω και σε επίπεδο περιφέρειας. Στη περιφέρεια πρέπει να σκεφτούμε το εξής. Αν θα έχουμε αυτό το πέρασμα, το είπαν και οι προηγούμενοι, έχουμε λοιπόν East Med, έχουμε το EuroAsia Interconnector, έχουμε τις

διασυνδέσεις, θα έχουμε κι άλλα πράγματα, θα έχουμε και τα τοπικά. Εδώ θα έχουμε σκεφτεί να κάνουμε δίκτυο φυσικού αερίου; Δεν θα είναι αστείο άμα το σκεφτείτε τοπικά να καίμε ναυτιλιακό πετρέλαιο, ενώ θα πουλάμε στους άλλους φυσικό αέριο. Αυτό που θα πουλάμε θα είναι πράσινη ενέργεια αλλά τοπικά θα μας λένε όχι. Ενώ εγώ λέω ότι σε επίπεδο περιφέρειας πρέπει να το σκεφτούμε με ολοκληρωμένο τρόπο και να αφορά και τους δήμους βέβαια ότι ένα δίκτυο φυσικού αερίου εντός της Κρήτης δεν είναι κάτι το αδιανόητο. Θα πρέπει λοιπόν να το διεκδικήσουμε γιατί να ξέρετε, τα δικαιώματα που δεν διεκδικούμε δεν υπάρχουν. Άρα πρέπει να ασχοληθούν, με διάφορα πράγματα, εγώ το είδα πολύ καλά και με το καλώδιο. Αρχικά το καλώδιο ήθελε να μπει Σητεία, να βγει Χανιά, να μπει Πελοπόννησο και να πάει Αττική. Σε κάποια φάση ήταν μερικοί που δεν ήταν ενημερωμένοι απ' ό,τι φαίνεται, τελικά πάει μόνο Ηράκλειο και ξαναφεύγει Ηράκλειο. Τι προσπαθώ να σας πω. Δεν πρέπει να υποστούμε το φαινόμενο της αγελάδας που βλέπει το τρένο. Βλέπει ανθρώπους να βάζουν γραμμές, δεν καταλαβαίνει γιατί το κάνουν, μετά βλέπει ένα τρένο να μετακινείται, πάλι δεν καταλαβαίνει γιατί το κάνουν και λέει παιδιά γιατί άλλαξε η περιοχή και δεν έρχεται πια κανένας εδώ και πάνε όλοι αλλού. Γιατί περνάει το τρένο. Το τρένο λοιπόν, έχει σχέση βέβαια και με τους άλλους παίκτες. Είναι καλό, είναι καλό και μ' άρεσε και το παράδειγμα και με τον Θεμιστοκλή και σίγουρα θα άρεσε και στον Ηλία Κονοφάγο. Ποια είναι η ιδέα. Μερικές φορές είναι ξένοι που μας εξηγούν πόση αξία έχουμε. Εμείς μόνοι μας λέμε εντάξει μωρέ, έχουμε αξία αλλά τοπικά δεν το εξηγούμε. Όταν όμως βλέπουμε ότι υπάρχουν πάρα πολλοί ξένοι που θέλουν να έρθουν εκεί που είμαστε, στο τέλος λες μήπως αξίζουμε περισσότερο από ό,τι πιστεύουμε; Άρα κι αυτά που μας είπε ο Υπουργός ήταν βέβαια ένας άλλος τρόπος, πιο θετικός, εγώ το κάνω πιο πλάγια, είναι για να σας αποδείξω ότι μέσω της συμπεριφοράς των μεγάλων ξένων εταιρειών, καταλαβαίνουμε πόσο αξίζει η Ελλάδα. Κατά συνέπεια εμείς πρέπει βέβαια να έχουμε τεχνογνωσία, πρέπει να έχουμε ειδικούς, έχουμε και την ΕΔΕΥ, παράγει ένα τεράστιο έργο, έχουμε και πολιτικές αποφάσεις οι οποίες έχουν βάλει το αέριο στο λούκι, να μην πω το νερό και αυτό σημαίνει ότι μετά πρέπει να φτάσουμε και στο επίπεδο των δήμων, στο επίπεδο της περιφέρειας, αλλά να μην τα σκεφτεί σαν τοπικό θέμα. Γιατί έχουμε ένα θέμα, γενικά. Ο τοπικισμός σε όλο τον Ελληνισμό παράγει πάντοτε προβλήματα. Ενώ ο Ελληνισμός δεν παράγει προβλήματα στον τόπο γιατί σκέφτεται τον τόπο συνολικά. Το θέμα μας δεν είναι να κάνετε κάτι σε μία περιοχή και η διπλανή να μην έχει τίποτα. Το θέλουμε για όλους. Και αυτό που ακούσατε το 5, 20, 75 είναι ένα κομμάτι που είναι ελεύθερο, ένα κομμάτι που είναι στοχευμένο και ένα κομμάτι που είναι για όλους. Που σημαίνει ότι κοιτάζουμε και διαχρονικά. Αυτό που έχει σημασία, όταν μιλάμε γι' αυτά τα θέματα είναι ότι μιλάμε για όλον τον αιώνα. Το ξέρω ότι μερικοί από εσάς και οι ειδικοί ασχολούνται με θέματα, τι θα κάνουμε στην πενταετία, αν θα τα βρούμε σε μια δεκαετία, εγώ ασχολούμαι, η μονάδα μου είναι ο αιώνας. Αυτός ο αιώνας είναι του φυσικού αερίου. Ευχαριστώ πολύ. Να είστε καλά.